

1

Niimoodi siis saabki elu otsa. Keegi ei hakka temast puudust tundma, aga ikkagi. Kas see ongi kõik? On see lõpp? Mees, kes teisel pool püssitoru seisis ja naise poole sihtis, näis olevat otsusele jõudnud. Kuidas see kõik nii läks? Kuidas said tal märgid nägemata jääda? Naine polnud kunagi eriline kohtingutel käija ega väljas pidutseja olnud. Töökaaslased käisid peale, et ta peaks mõne kohtinguäpi alla laadima, neid on ju nii palju valida. Ta vaidles vastu. Netist ei leia ju ühtki mõistlikku inimest, kellega kohtuda. Kuid lõpuks laadis ta siiski ühe äpi alla ja sai kaks päeva hiljem sõnumi. Mees nägi kena välja. Naine vastas. Selgus, et mees elas Hiiumaal. Mõelda vaid, elada Hiiumaal, väikesel saarel, mere lähedal, unistuste idüll. Ta polnud kunagi Hiiumaal käinud, aga oli sellest alati unistanud. Paremaks ei saanudki minna. Meeldiv mees, kes ei häbenenud ka seda, et naine oli neljakümneaastane, lastetu ja suhetes praktiliselt kogenematu. See oli peaaegu liiga hea, et tõsi olla. Nad vestlesid paar nädalat telefonis, kuni mees välja pakkus, et naine tuleks talle Hiiumaale külla – neil on juba aeg kokku saada. Nõustumine tundus nii loomulikuna. Nüüd, tagasi vaadates, ei saanud naine aru, kuidas tema, kes ta tähtsate otsuste tegemiseks alati aega võttis, nii lihtsalt oli nõusse jäänud.

Mees oli talle Heltermaa sadamasse vastu tulnud. Tõeline džentelmen. Viisakas ja hooliv. Nad peatusid natukeseks Kärddlas, käisid paadisadamat vaatamas, jalutasid ringi, käisid muuseumis ja seejärel hubases kohvikus kohe muuseumi kõrval. See oli imeliselt õdus koht ja nad jäid sinna kauaks istuma. Kõik oli nii romantiline ja ilus. Jutt jooksis. Kõik tundus nii õige ja naine tundis end õnnelikuna. Alles õhtu eel sõitsid nad edasi Lehtma suunas, kus mehe maja pidi asuma. Kui ilus oli igal pool ümberringi! Metsa oli palju rohkem, kui naine ette kujutanud oli. Hiiumaa on ju siiski saar ja mitte eriti suur. Mõtleks, et Eestis on olemas selline väike pärl! Miks ei olnud ta siia varem sattunud? Kuid nüüd ei olnud see enam oluline. Nüüd on võib-olla põhjust alaliseks saarele jääda. Siiani oli kõik kahtlemata igati fantastiline. Suvi, Hiiumaa ja ta oli vist armumas, tõeliselt armumas.

Mehe maja asus tõesti keset metsa. Kui naine autoukse avas, oli siiski tunda mere lõhna. Võib-olla oli Hiiumaal igal pool nii. Rand on ju lähedal, ükskõik kus sa oled. Maja oli väike. Pigem suvila kui päris maja, kuid oma-moodi võluv. Aed oli hoolitsetud, mees paistis korda armastavat. Naine ei pannud imeks, et maja oli ka seest hästi korras. Iga asi omal kohal. Maja oli värskelt koristatud, puhastusvahendi lõhn hõljus veel õhus. Ei midagi luksuslikku, aga kõik majapidamises vajalik oli olemas – mikrolaineahjust kohvimasinani, teel kööki nägi ta esikus vilksamisi ka pesumasinat. Praktiline mees, see naisele meeldis. Mees otsis välja veidi liha ja süütas grilli. Paistis, et ta oli tõesti kõige peale mõelnud ja kõik ette

valmistanud. Kas see on tõesti päriselt? Kõik tundus nagu unenägu. Nad sõid, toit oli väga maitsev, ja jõid veini. Või noh, mees jõi õlut, ta ei olnud nähtavasti veinisõber, kuid ta oli naisele veini muretsenud. Nii hooliv. Nad naersid ja nautisid verandal viimaseid päikesekiiri, kuni sääsed nad tупpa ajasid. Kõik oli lihtsalt täiuslik. Siis tegi mees ettepaneku jalutuskäiguks öises metsas. Vein mängis küllap oma osa, kuid naise meelest oli see tohutult romantiline. Imelik, et mees oma püssi kaasa võttis, kuid ta ütles, et metsas olevat hunte nähtud, nii et parem oleks see igaks juhuks kaasa võtta. Naine mõtles, et see näitab hoolimist ja tekitab turvatunnet. Nad kõndisid kaua. Naine märkas, et mere lõhn kadus, nii et nad pidid liikuma saare keskpaiga suunas. Äkitselt jäi naise selja taga vaikseks. Ta pööras ringi. Mees oli mõni meeter varem seisma jäänud ja sihtis nüüd naist. Ta ei saanud millestki aru. Kas mees sihtis midagi tema selja taga või tõepoolest teda?

„Mida sa teed?“

„Jookse!“

„Jookse? Kas see on sul mingi haige seksimäng? Mulle sellised asjad ei istu, nii et lõpeta ära. Mulle ei meeldi see.“

„Jookse!“

„Kuhu ma jooksen?“

„Lihtsalt jookse!“

Peas valitses segadus. Mis juhtus? Kuidas ta siia sattus? Kuidas nad siia sattusid? Kas ma peaksin jooksema? Kas ma jõuan eest ära? Kas see on mingi mäng või mõtleb ta seda tõsiselt?

„Jookse! Kohe!“

Jookse. Kuhu? Naine pöördus ja hakkas vaevaliselt jalgu liigutama. Tundus, nagu oleks kogu keha maapinnal väänlevate juurtega kokku põimunud, kuid lõpuks õnnestus tal jalga jala ette tõsta. On tal üldse mingit võimalust eest ära jõuda?

Lasku ta ei kuulnud. Tema mõtted olid liialt koondunud väljapääsu otsimisele.

2

„Kas nädalavahetus oli tore?“

Kristi võpatas.

„Jah, täitsa normaalne. Korjasin veidi metsmaasikaid.“

„Või nii. Kas neid on juba? Said ka palju?“

„Jah. Sain ühe korvi päris kiiresti täis.“

„Siis peab sul metsas oma salakoht olema. Mina pole küll veel ühtki näinud.“

„Sa pole siis vist metsas käinudki.“

Vestlus edenes. Töö juures oli kõik nagu tavaliselt. Väikesed jutupausid sellest ja teisest, nädalavahetusest ja lastest. Kristile meeldis tema töökoht ühes Kärkla toidupoes. Naine teadis, et tema haridusega polnud tal eriti palju valida. Pealegi ei tahtnud ta Hiiumaalt ära kolida ja see ei jätnud erilisi töökohavalikuid. Tal oli olnud väga hea meel müüjana tööd saada ja ta sai töökaaslastega hästi läbi. Mõnega suhtles ta ka vabal ajal. Nagu Lailaga. Sellest hoolimata ei suutnud ta Lailale öelda, et lahutab, et ta on vanematekoju kolinud. Ja loomulikult mitte selle otsuse tegelikku põhjust. Sellest ei saanud ta kellelegi rääkida, seda ta teadis. Hiiumaa on paljuski imeline koht, aga samas ka väike koht – koos kõige selle juurde kuuluvaga. Ta teadis, et ükskõik kuidas ta ka Lailat ei usaldaks, lähed- sid jutud silmapilkselt liikvele. Hiiumaal oleksid nagu igal seinal kõravad. Ja just praegu ei suutnud ta seljataga

sohistamist taluda. Tal oli vaja veidi aega, et mõelda välja mingi mõistlik selgitus, miks ta lahutada tahab. Kõik paistsid ju arvavat, et nad on nii kena paar, et nad sobivad nii hästi. Eileõhtusest vestlusest vanematega piisas. Vanemad olid Kristi ja lapsed avasüli vastu võtnud. Muidugi võivad nad mõnda aega nende juures elada, kuni Kristi leiab üürikorterit või, nojah, kõige otsemini öeldes: kuni tal on raha korteri üürimiseks. Kuid ta teadis, et küsimus „miks” kerkib varsti üles. Seda oli juba nende silmist näha. Mida paganat pidi ta välja mõtlema? Ta ei saanud ju rääkida, mis tegelikult juhtus. Oh, muide, teie väimees on psühhopaat. Seda ei usuks nad iialgi. Nad olid väimehe suhtes alguses väga skeptilised olnud, aga aastatega võtsid nad mehe omaks. Selles pidi Kristi osaliselt ennastki süüdistama. Ta ei rääkinud kunagi kellelegi nende elust. Maja asus eraldatud kohas ja külalisi käis harva. Oli lihtsam teistega Kärddlas kohtumine kokku leppida, kui lasta külalistel nii kaugemale linnast välja tulla. Kristile ei meeldinud oma eraelust rääkida. Naised töö juures armastasid lõunapausidel oma suhetest põhjalikult jutustada. Kristi ei saanud kunagi aru, miks. Eriti arvestades seda, et nad elasid väikeses kohas ja suur osa lõunalauas räägitud jutust jätkus kahtlemata kusagil mujal mõne muu laua ääres. Ta hoidis oma elu enda teada. Kuigi ta sai Lailaga väga hästi läbi ja usaldas teda, ei avanud ta oma suhte asjus end Lailale kunagi täielikult. Igas suhtes on oma tõusud ja mõõnad. Ka nemad olid mõlemat kogenud, kuid viimasel ajal kippus mõõn võimust võtma. Liiga paljud asjad ei toimunud enam ja lõpuks sai mõõt täis. See ei saanud enam edasi kesta. Kristil oli vaja oma elule uus algus leida. Ta oli

väga teadlik sellest, et see ei tule kergesti, aga muud lahendust ta ei näinud. Ta tundis, kuidas kõri nõõris kinni ja pisarad tahtsid vägisi silmist voolata, aga praegu polnud selleks ei õige aeg ega koht. See oli tema probleem, mitte Laila oma. Oma vitsad peksavad, nagu öeldakse. Nüüd siis paistis, et peksavad korralikult ja siis pole mingit põhjust oma musta pesu kellegi teise nähes pesta. Tuleb lihtsalt välja kannatada ja lahendus leida.

„Ei, noh, mis me siin ikka laterdame. Varsti tuleb ülemus ja siis jälle pahandust kui palju.“

See mõjus ja Kristi pääses seekord tule alt, aga ta teadis, et lähemal ajal tuleb see tuli ära kannatada ja Laila, vähemalt mingil määral, asjasse pühendada. Kui vastumeelne see mõte ka polnud, siis oli nagu oli. Elu tuleb edasi elada ja sellist asja oma parima sõbranna eest kaua saladuses hoida ei saa. Kuidas aga asjale läheneda ja lahendus leida, sellele küsimusele Kristil veel vastus puudus.

3

Mõtleks, saingi lõpuks ometi valmis. Tallinna Ülikool – *bye bye!* Kolm aastat. Nii tore, et enam ei ole mingeid kohustusi. See pidev närimine peas, et ma peaksin lugema, kodutööd valmis saama, eksamiks õppima, mõne esitamiseks mõeldud tööga alustama. Kogu aeg üks peaksin. Vaba. Lõpuks ometi. Nüüd oli vaja veel vaid töökohta leida. See ei tohiks ometi nii raske olla, eks? Meile sisen dati nii palju lootust, et tööturg on meie jaoks lahti. Kõik on tänapäeval informaatikaga seotud, ka tulevikus on vaja infot arhiveerida ja salvestada, raamatukogud jäävad ühel või teisel moel ikka alles ja nii edasi ja nii edasi. Teil on laiapõhjaline haridus, mis avab paljud ukсед. Palju ukse oli loomulikult hea, aga kui inimene tahab ainult ühe ukse lahti teha ja raamatukoguhoidjaks saada? Seda ust ei olnud nii kerge leida.

„Karolin! Kas sa tuled ka linna peale, võtame klaasi šampanjat? Me peame ju tähistama.“

„Jah. Ma viin ainult lilled vanemate kätte. Kuhu te lähete? Ma tulen järele.“

„Alustame Fotografiskast, eks pärast näe.“

„Tore. Ma lippan teile järele.“

„Näeme siis!“

Vanemad olid ees ära läinud. Nende meelest võttis pildistamine liiga kaua aega. Kõik selfid ja grupipildid,

mis tuli teha. Kõik tahtsid vabaduse hetke jäädvustada. Võib-olla ei kohtu nad enam kunagi, seepärast tuli see hetk korralikult talletada. Ei tea, kuidas vanasti oli, enne nuti-telefone ja digifotokaid. Üks võimalus head pilti saada ja kui pilt ei saanud hea, nojah, siis tuli sellega leppida. Iga-veoseks jäädvustatud. Puhh, kui igav siis pidi olema. Tänu taevale tehnoloogia arengu eest. Sada pilti tunniga ja siis muudkui vali ja praagi välja – mis on hea ja mis tuleb lihtsalt ära kustutada. Hoida alles ainult parimad. Kuigi üks kümne aasta pärast on võib-olla veidi teistmoodi tunne. Need, millega praegu rahul olen, ei kólba enam. Ei tea, kas kustutan siis veel osad ära? Või lepin, võtan neid mälestusena? Ah, kes jaksab sellele praegu mõelda. Ruttu. Head aega vanematele ja õele. Homme näeme. Ma tulen hilja koju. Ärge ootama jääge. Me tähistame natuke. Emalt tavalised sõnad – ole ettevaatlik, ära pime-das üksi liigu, valva oma klaasi, et keegi ei saaks sinna midagi panna ja nii edasi. Jaa-jaa-jaa. Minge nüüd! Ja siis trammiga kesklinna. Nüüd on aeg tähistada.

Tallinn näitas end oma parimast küljest. Õhus oli suve hõngu. Karolin armastas seda kevade ja suve vahelist aega. Kõik oli ärkamas, lõhnas nii hästi ja õhk oli veel kuidagi värsk. Vaid paar nädalat veel ja linn muutub väljakanna-tamatuks. Kuumus kõrghoonete vahel, tolm ja heitgaasid, mis suvel kuidagimoodi majade vahele alati kinni jäävad. Enamik tallinlastest, kel võimalus on, põgenevad mere äärde või maale. Kui võimalust ei ole, veedetakse suurem osa ajast linnas, mererannas. Jumal tänatud, et Tallinn mere ääres asub, muidu läheks vist küll lolliks. Tänavad on täis inimesi, kes räägivad eri keeltes ja jalutavad

vanalinnas ringi, kaardid või telefonid Google Mapsiga peos. Gümnaasiumiõpilasena oli Karolin suviti vanalinnas restoranis töötanud ja mäletas ikka veel, kuidas ta linnast ära igatses, kui ta seal seisis ja püüdis turiste sisse astuma meelitada. Ta vihkas seda tööd. Seista tundide viisi paigal ja naeratada, olgu ilm kuum või kallaku paduvihma. Võib-olla sealt tuligi mõte linnast ära kolida. Turistide jaoks oli Tallinn imeilus suvine linn, Karolini jaoks oli see sünnilinn, kust ta suviti alati ära ihkas.

Kui Karolin Fotografiskasse jõudis, olid teised juba tellida jõudnud ja pealegi ilusa terrassinurga leidnud. Karolin võttis ruttu klaasi ja istus teiste juurde.

„Meie ja ees ootava vabaduse terviseks! Huu, kui tore, et see asi ühel pool on!“

Meeleolu oli laes. Rõõm. Suvi. Ees ootas uus eluetapp. Loomulikult oli kurb, et tema ja Kasper olid paari kuu eest lahku läinud, aga iseasi, kas ta oli olnud armunud Kasperisse või hoopis mõttesse, et tal on keegi. Neil ei olnud midagi ühist. Nad tülitsevad esimesest päevast saati. Siiski õnnestus neil kaheks aastaks kokku jääda. Vanematele oli Kasper meeldinud. Karolin ei teadnudki, miks just. Võib-olla oli ta meest ainult sellepärast välja kannatanud. Või siis oli tegemist vastandite tõmbumise-ga. Kasper õppis kunstiakadeemias arhitektuuri ja oli nüüd oma õpinguid lõpetamas nagu Karolingi. Nad olid kohtunud linnas ühel tudengipeol. Kasper paistis rahva hulgas kahtlemata silma. Nii ilus mees. Veidi boheemlaslik. Samas olid kõik kunstiakadeemia tudengid Karolini meelet boheemlaslikud. Tegelikult ei saanud ta isegi sellest aru, miks mees tema vastu üleüldse huvi tundis.

Karolin oli ju täiesti tavaline tüdruk, kes vaevalt kellelegi silma jäi, pealegi enda meelest pontsakavõitu. Sellegipoolest lendas õhus sädemeid, kui nad kohtusid. Asi arenes liigagi kiiresti ja kaks aastat hiljem jätsid nad teineteisega hüvasti. Hüvastijätt oli loomulik lõpp-punkt pärast järjekordset tüli. Karolin ei mäletanudki enam, mille üle nad tookord tülitseisid. Nende suhe oligi selline. Tülid pea iga asja pärast, niisiis oligi loomulik, et asi ka tüluga lõppes. Kasper ei öelnud isegi head aega, lihtsalt pööras selja ja kõndis minema. Karolin ei olnud temast pärast seda päeva enam midagi kuulnud. Kummaline, aga ta ei tundnud sellest suhtest üldse puudust. Rahulik elu oli mõnus.

Seltskond oli jututeemat vahetanud. Nüüd räägiti töökohtadest, kuhu kavatseti kandideerida või kuhu olid juba avaldused saadetud. Enamik paistis täpselt teadvat, mida nad tahavad, ja olid juba vähemalt ühte kohta kandideerinud. Karolin mitte. Raamatukoguhoidja töökohti oli Eestis vähe. Mõte suunda muuta ja raamatukoguhoidjana töötamisest loobuda oli aga jälle vastumeelne. Mõelda vaid, kui saaks Tallinnast välja, töötada mõnes väikeses kohas, keset loodust ja rahu. Tallinnal oli palju häid külgi, kuid rahulik polnud siin kunagi. Karolin oli kogu oma elu Tallinnas elanud. Suved Pirita rannas, lühikesed külaskäigud vanaema juurde Pärnusse, kuid muidu alati Tallinnas. Nüüd oli ta kõigest tüdinud. Ta tahtis siit minema ja nii ruttu kui võimalik. Kuigi ta oli kursusel ainus, kes raamatukoguhoidjaks saada tahtis, ja mõni raamatukogu pidi Eestis ometi veel alles olema, ei olnud töökuulutustes siiani ühtki sobivat töökohta leitud. Tüdrukute tööjutud tegid tal meele kurvaks. Kui

hea peab olema teada, kus tahad töötada, ja sellisele töökohale ka reaalselt kandideerida. Ja lõpuks kindlasti üks töökoht saada.

Miks minul ei või kordki elus natuke vedada? Karolin tundis, et tal oli vaja sellest röömsast seltskonnast korraks eemalduda, et oma meeleolu pisut turgutada. Ta otsustas, et klaasi täitmine on eemaldumiseks hea põhjus, ilma et teised seda imelikuks peaksid.

„Kas keegi tahab midagi baarist?“ kuulis ta end ütlemas, katkestades sellega teiste röömsa arutelu töökohtade üle.

„Jaa, ma tulen kaasa.“

Olgu taevas tänatud Maia eest. Ta tajub tõesti alati ära, kui ma end halvasti tunnen. Abistaja hädas.

„Mis sinuga lahti on?“

Ei olnud midagi imestada, et küsimus tuli kohe, kui nad olid lauast eemale jõudnud.

„Ma ei tea. Kõik on nii hirmus röömsad ja teavad, mida tegema hakkavad. Mina olen lihtsalt kurb. Oleksin hea meelega veel paar aastat õppinud, et ei peaks selle töökohta teemaga tegelema.“

„Nii hull see asi ka olla ei saa. Peab ju leiduma mõni koht, kus otsitakse raamatukoguhoidjat. Kas sa oled juba siia-sinna helistanud?“

„Ei, eks pean selle järgmisel nädalal ette võtma. Kuigi kahtlane, kas keegi hakkab enne suve selliseid asju otsustama. Äkki oleks parem see suveks sinnapaika jätta, lihtsalt jälgida, kas midagi tuleb, ja augustis tõsiselt pihta hakata.“

„Jaa, seda nüüd küll, aga huvi ülesnäitamine võib ikka kasuks tulla. Ehk peavad nad sind siis meeles, kui hiljem mõni võimalus tekib.“

„Mhmh, võib-olla.“

„Proovi ära. Mis sul kaotada on?“

„Seda küll. Aga on sel mõtet?“

„Nüüd sa ajad lihtsalt rumalat juttu. Sa ei saa ju selliseid asju ette teada, kui üldse ei proovi.“

„Ma ei ole nagu sina. Kõik ei näe asju alati positiivsest küljest.“

„Jah, eks siis pead end tagant sundima. *Fake it until you make it*, nagu öeldakse. Sa ei saa ju kogu oma ülejäänud elu teki all peidus veeta.“

Maial oli õigus. Tal oli alati õigus. Peaaegu ärritavalt sageli. Me oleme tõesti teineteise vastandid. Maia – alati rõõmus, positiivne, selline inimene, kes kohe kõigile meeldib, seltskondlik ja hea suhtleja. Ja peale selle hea väljanägemisega. Mina – täpselt vastupidine. Sageli negatiivne või viriseja, selline inimene, keda enamasti isegi ei märgata. Rääkimata seltskonnas käitumisest – täiesti puudega. Seltskondlik suhtlemine oli Karolini jaoks alati raske ja väsitav. Mõned inimesed, jah, see oli meeldiv, aga sellest ka piisas. Küllap seepärast Karolin hindaski sõprust Maiaga nii kõrgelt. Kui nad olid suuremas seltskonnas, hoolitses Maia alati suhtlemise eest, Karolin võis endale lubada tagaplaanile jääda ja see sobis talle igati.

Ei, nüüd peab end kokku võtma. Peab ometi olema võimalik mingit töökohta leida, isegi kui see veidi aega võtab. Peab vist suvel natuke trenni tegema, võib-olla väheke alla võtma, rohkem tervisele ja healole

panustama. Maia paistab ju uskuvat, et tema positiivsus tuleb pidevast treenimisest. Ehk peaks proovima.

„Kas see seal ei ole mitte Kasper?“

Maia sõnad mõjusid nagu külm dušš. Kasperit ta küll praegu kohata ei tahtnud. Tuju oli niigi kehv, rohkem polnud vaja, ja Kasper tähendas tüli, selles oli Karolin kindel.

„Tere, tüdrukud! Tähistate, mis? Tuleb vist õnne soovida?“

See soe naeratus. Miks me ometi pidime siin tema otsa komistama. Maia noogutas rõõmsalt.

„Ja ise? Sina lõpetasid kindlasti ka, nii et palju õnne sullegi.“

Maia tänas noogutusega, võttis klaasi ja seadis sammud tagasi teiste juurde. Karolinile jäi tunne, et Maia arvas, et parem on Karolin ja Kasper omapäi jätta ja lasta neil jutud sirgeks rääkida, aga see otsus oli vale. Karolin ei tahtnud üleüldse Kasperiga rääkida. Ka tema haaras seetõttu baariletilt oma klaasi, noogutas ebamääraselt ja pöördus, et laua juurde tagasi minna.

„Palju õnne, Kasper. Maia, oota ...“

„Kas me saaksime korraks rääkida?“

Ei, seda ma raudselt ei soovi, tahtis Karolin öelda, aga välja tuli ainult: „Muidugi, millest sa siis rääkida tahad?“

Kas see kõlas ehk natuke ülbel? Ei huvita. Ma ei jaksa hetkel Kasperiga tegeleda.

„Vabandust!“

„Vabandust? Mida sa sellega mõtled?“

„Mõtlengi vabandust paluda. Ma igatsen su järele.“

Ei, seda ma küll hetkel välja ei kannata. Mitte jälle.

„Ma ei taha praegu sellest rääkida. Meil on tähistamine pooleli, nii et see jutt peab teiseks korraks jääma.“

„Karolin! Võta ühendust!“

Vastuseks kukkus välja mingi ebamäärane peanoogustus ja käeviibe. Karolin ei teadnud, mida ta tahab. Polnud sugugi kindel, kas ta kavatseb Kasperiga ühendust võtta. Ei, nüüd tagasi laua juurde. Võib-olla saab õhtu veel kuidagimoodi paremaks muuta. Positiivne suhtumine, Maia mantra, peab proovima. Kuidas ta ütleski – *fake it until you make it!* Olgu siis nii.